

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro 8.

A Magyar Kurir 8-dik darabjához.

Magyar Ország.

A Magyar levelekben ezeket olvassuk.

Pest Jan. 17-dikén: —

Tegnap délután 5 óra tájban a' Duna jege megindult, 's minthogy már három héttől fogva nappal mindég olvad, a' partoktól egészen eltakarodni látszott, de későbbben megint megállapodott, 's ma már széltelben járják, kiket a' szükség kényszerít.

Pénteken a' Szavoja Dragonos Regementje jött a' jégen által Pestre, 's innen útját Erdélybe folytatta. —

(Ujabb levelekszerént, Szerdán u. m. 17-dikben ismét megindult 's végképpen elment ez a' Pest és Buda közt való jég.)

Posonyból Januarius 12-dikén. Tudós Klein Henrik Ur a' Posonyi Nemzeti Fő Iskoláknál Muzsika-Mester, midőn ő Szentsége hosszas szenvedései után Romába visszatért, a' Magyar hazában kijelentett köz örvendezést azzal kívánta tetézni, hogy a' *Te Deumot* énekléshez alkalmaztatott új Muzsikára tette, 's ezt a' Pápának ajánlotta. Ezen tiszteletet, mint Nemzeti ajándékot, ő Szentsége kedvesen fogadta, 's a' Bétsi Udvarnál lévő Nuncius által a' Tudós Professor Urat illy értelmű deák levéllel tisztelte meg:

VII. Pius P.

Kedves fiam köszöntelek és apostoli áldással áldalak! Leveleddel együtt vettem a' Szent *Ambrus* Énekét, melyet te muzsikára tettél, és a' mi nevünknek ajánlottál, hogy ez által a' Magyar Nemzetnek örvendezését, és a' mi visszatérésünkön való tapsolását könnyítkoztasd. Igen kedves volt előttünk a' régi tiszteletnek, mellyel a' Nemes Magyar Nemzet az Apostoli Szék eránt mindenkor jelesen tündöklött,

ezen új záloga, 's azt egyszersmind úgy tekintettük, mint a' te tiszteletednek, és erántunk való buzgóságodnak bizonyosságát.

— Minden késedelem nélkül tehát ezen levelünket bocsátjuk hozzád, melly a' mi háládatos szívünket kijelentse, és azon különös jó akaratomkat, a' mellyel az annyi okokra nézve előttünk kedves Magyar Nemzethez, és te hozzád is viseltetünk, a' ki annak indulatját előttünk tolmácsolod. Ennek bizonyosságára néked az Atyai szeretetnek minden bizonyításaival ezennel apostoli áldásunkat szeretve küldjük. Költ Romában, a' Nagy Boldog-Aszszonynál December' 16-dikán 1815. Pápaskodásunknak XVI-dik esztendejében.

Aláírta: Mazio Rafael

Az ő Szentsége' Deák Titoknokja.
Tudományos Dolgok.

Tudós *Folnesics Lajos* Ur, a' *Hermine* Cs. K. Fő Herczegné' Magyar Nyelv-Mestere, a' következő nevezet alatt egy új könyvet szándékszik kiadni:

Sprachlehre der Ungern. — als studienweise, und planmässig geordnete Uebungen im Denken, und Gedanken Ausdrücke nach allen Theilen der Ungarischen Sprachwissenschaft dargestellt. — Für vaterländisch gesinnte Familien und Lehrer.

Ezen munkára a' Császári Kir. Posta-hivataloknál mindenütt; Pesten Eggenberber, Meyerer, Kiss, Könyváros Uraknál; Budán pedig magánál a' Szerzőnél a' várbán az Urak útszájában Nro. 33. előre lehet fizetni. — Az első írészt tinos nyomtatásban mintegy 24 árkust fog adni, és Juniusig 1816. készen leszen. Erre Martius végéig lehetetni az előrefizetést. Az ára nyomtató papíroson 3 frt; író papíroson 4 frt; velin papíroson 5 frt. A' ki 10 exem-

plárta előrefizet, az 1 szabad exemplárt nyer; a' ki 25 Exemplárt veszen az harmat legyen kap.

Munkájáról ilyen előre való bizdítást bocsátott a' Tudós' író a' közönség' elti-be: — “

„A' nyelv, a' Nemzetnek palladiuma. Míg a' nyelv él, míg az betsben tartatik, addig a' Nép is él, közölheti gondolatait, 's magát egyesítheti. Azért hirdetjük a' mi közös hazánknak, 's ennek minden Nemzetségeinek a' fennjegyzett Nyelvtanítót; bizván, hogy igazán szíveken fekszik, hogy már valahára a' Hazának fiaiban és leányi-ban az a' Nemzetnek, 's Nyelvnek betsü-letével ellenkező hidegség megszűnjék, és a' Haza Nyelve, mint Nemzeti Nyelv, mel-lett való bugósággá változzék. — A' Magyar Nyelvtanító név alatt mi a' Magyar Nyelvtudománynak minden részeit értjük. Azért ezen Nyelvtanítót a' Következő ré-szekből állítjuk fel. I. Az igazi Szóllás, és Irás tanítása, vagy is a' Grammatica. Ehez kaptolsztatik a' hangmérséklésnek ta-nítása vagy is a' Prosodia. II. A' szó és írásbeli kifejezéseknek tanítása, vagy a' Declamatoria, és Stylistica. III. Az Ékesen szólló és költő Mesterség, vagy is a' Rhe-thorica és Poëtica. IV. A' Magyar Litera-turának Történetei. — Az első részben el-mellőztük az egy vagy más tájon kelendő szójárásokat (Provincialismust). Minékünk egyedül az ország nyelvével leszen dol-gunk, a' mint az most fenvagyon a' példás írókban, és tudományos Magyarok' szája-ban. Azért a' nyelvnek reguláit a' legjobb nyomtatott könyvek szerint a' most élő, 's a' nyelvhezértő Iróink' szokásaikból fogjuk kihuzni, és magános gyakorlásul több pél-dákban előadni, úgy hogy a' nyelvtanítás egyszersmind a' gondolkodásban, és maga kifejezésében való gyakorlás legyen. — A' fordításra szolgáló darabok némelly Me-sekből, és Beszélgetésekből, úgy Magyar Ország Geografiája, 's historiája rövid is-mértetéséből fognak állani, hogy így a'

hazai nyelvnek anyai karjai a' Tanulót a' Haza isméréteré vezessenek.

„Mínthogy a' Szó's az Irás az Érte-lemmel 's Istéssel szorosán öszve vagyon kaptolsolva, tehát a' munkának minden ré-szeiben azon leszünk, hogy a' gyakorlások fokonként a' Tanítványt a' nagyobb na-gyobb tökéletességgel, és a' reguláknak tellyes voltokon kívül a' logikai, 's aesthe-tikai gondolkodásnak helyes és világos mi-voltával is megismertessenek.

„Ha az Országbeli nagyobb familiák a' Haza Nyelvét más idegen miatt félre nem teszik, ha gyermekeiket abban tudomá-nyosan taníttatják: magok pedig azon örö-mest olvasnak; csak egy tized alatt is an-nyira vihetik a' Nemzeti Literaturát, hogy a' nyelvünk, melly most sem szegény, ak-kor a' tudományokban, és mesterségekben álméltokásra méltó munkákat mutathat.“

Végezetre jelenti a' Szerző Ur, hogy az előrefizetöket úgy tekinti, mitnt a' Nema-zet Jotévöit, azért az ő neveiket a' munka elejébe nyomtattatja. Végre ezen ohajtás-sal fejezi- be Jelentését. „Vajha sok, igen sok Hazafiak elevenen érezzek, és betsületjek meg-kívánja, hogy anyai nyelvünket más ide-gen nyelvnek fel ne áldozzák, hanem in-kább a' külfömben is híres Magyar Nema-zet az ő nyelvének szeretete által még bi-resebbé tegyék!!!

Hazafiúi Jó-téiel.

Ama Tudós, és buzgó Hazafi, a' Zag-rábi Akademiánál a' Magyar Nyelvnek és Literaturának Professora T. T. Rácz István Ur, a' ki a' Horvát Ifjútságot a' Magyar Nyelvnek megkedvellésére és tanulására esz-endőnkint külföös ajándékokkal szokta serkenteni, most azt a' szép ajánlást tette, hogy a' folyó és következő két esztendő-ben a' Palatinális Huszár Regimentnek in-validusai' számára esztendőnként 50 forin-tot fog letenni a' Zagrábi hadi Cassánál. Melly jeles dolog, midőn valaki a' kevés-ből ily sokat tud áldozni a' köz jóra!